

K2 σάββατον SABBATON "SAPATTI" -SANUE (70x)

(päivitelty 23.10.2023)

K KREIKKA <https://gen.fi/k.html>

K2 SANUEET <https://gen.fi/k2.html>

K2 Σ SIGMA-SANUEET <https://gen.fi/k2-18.html>

K2 σάββατον sabbaton "sapatti" -sanue (70x)

<https://gen.fi/k2-18-sabbaton-sanue.html>

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja

1. Johdanto ja etymologia

2. σάββατον sabbaton "sapatti" -sanue (70x)

2.1 προσάββατον prosabbaton ntr. (1x) sapatin aatto

2.2 σαββατισμός sabbatismos mask. (1x) sapatinlepo, sapattijuhla

2.3 σάββατον sabbaton ntr. (68x) sapatti, viikko

0. DOKUMENTTEJA

OJ Sapatinmatka (juutalaisuus)

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Sapatinmatka>

OR Sapatti (raamattuopetus)

<https://gen.fi/or-sapatti.html>

Analytical Lexicon of New Testament Greek. Revised and Updated.

Hendrickson 2012

Concordance to the Novum Testamentum Graece. 3rd Ed. De Gruyter 1987

Greek–English Lexicon of the Septuagint. 3rd Ed.

Deutsche Bibelgesellschaft 2015

Hedberg, Juuso: Uuden Testamentin kreikkalais–suomalainen sanakirja.

Gummerus 1890

<http://www.nettiraamattu.fi/Lataa/sanakirja.htm>

Liljeqvist, Matti: Uuden testamentin sanakirja kreikka–suomi.

Finn Lectura 2007 (MLK)

Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja.

Finn Lectura 2010 (MLH)

New Testament in the Original Greek by Ivan Panin.

Book Society of Canada 1934 (kopioi selaimesi alla olevan linkin osoite)

<https://www.scribd.com/document/644433/Ivan-Panin-The-New-Testament-in-the-Original-Greek>

uusi painos: Numeric Greek New Testament. Ed. Mark Vedder 2017/2019

Novum 5. UT selityksin. Kreikan–suomen sanakirja. Raamatun Tietokirja 1984

Thayer, Joseph Henry: A Greek–English Lexicon of the NT. Zondervan [1889]

1. JOHDANTO JA ETYMOLOGIA

Sapatti-sana, kreik. σάββατον sabbaton, johtuu heprean shavat-juuresta (שבת shin–bet–tav), joka tarkoittaa loppumista, lakkaamista, työn päättämistä ja työstä lepäämistä. Heprean שַׁבָּת shabat eli sapatti on tekijännimi, jonka merkitys on "työstä lakkaaja, työn valmiiksi saattaja ja päättäjä, lepääjä".

Sapatti tarkoittaa sovitustyönsä pitkäperjantai-iltana valmiiksi saanutta ja sen jälkeen kalliohaudassa lauantaina eli sapattina levännyttä Vapahtajaamme. Meidän ei enää tarvitse yrittää itse täyttää lakia taivaaseen päästäksemme, vaan saamme lopettaa tällaisen raskaan ja mahdottomaksi käyneen lain ikeen kantamisen: Herra Jeesus on jo kaiken täyttänyt.

שבת

shavat (71x, 1Moos02_2) loppua, lakata, päättää työ, levätä työstä(verbi)

שַׁבָּת שבת

[šabbāt] shabat mask. & fem. {fem.} [kattaal-nom.: ammatti/tekijännimi]
(111x, 2Moos16_26) sapatti, **Sabbath**, "työstä lakkaaja,
työn valmiiksi saattaja ja päättäjä, lepääjä"
= sovitustyönsä täyttänyt Kristus sapattina kalliohaudan levossa

שַׁבָּתוֹן שבתון

shabaton mask. (11x, 2Moos16_23) sapattijuhla

UT:n sapatti-sanueeseen kuuluu kolme sanaa, joiden yhteinen esiintymismäärä on 70 [10 x 7].

Evankeliumien ja Apostolien tekojen lisäksi sabbaton- eli sapatti-sana esiintyy kaksi kertaa Paavalin kirjeissä: 1Kor16_02 ja Kol02_16 – huomaa palindromiset luku- ja jaenumerot.

Epäsäännöllinen mon. dat. σάββασις vs. σαββάτοις, joka esiintyy LXX:ssa, voi olla syntynyt aramealaisesta määrätystä muodosta שַׁבֵּתָא shabeta, jonka ta-päätte on mielletty monikon tunnukseksi, vrt. esim. pneumata – pneumasin.

OR Sapatti (raamattuopetus)
<https://gen.fi/or-sapatti.html>

σάββατον τό 68x sapatti, viikko < שַׁבָּתוֹן shabaton BH sapattijuhla
< שַׁבָּת shabat BH sapatti

< שַׁבָּת shavat BH loppua, lakata, levätä työstä

2. SANAT UT:SSA

2.1 προσάββατον PROSABBATON ntr. (1x) sapatin aatto

προσάββατον -ου ntr. (1x, Mark15_42) sapatin aatto, perjantai

- pref. πρό, σάββατον τό 68x sapatti, viikko

2.2 σαββατισμός SABBATISMOS mask. (1x) sapatinlepo, sapattijuhla

σαββατισμός -οῦ mask. (1x, Hepr04_09) sapatinlepo, sapattijuhla, sapatin viettäminen

- σαββατίζω 0x, LXX 9x viettää sapattia < σάββατον τό 68x sapatti, viikko

2.3 σάββατον SABBATON ntr. (68x) sapatti, viikko

σάββατον -ου ntr. (68x) sapatti, viikko

- שַׁבָּתוֹן shabaton BH sapattijuhla < שַׁבָּת shabat BH sapatti < שַׁבָּת shavat BH loppua, lakata, levätä työstä

yks.

- 1. sapatti, juutalaisten pyhäpäivä, viikon seitsemäs päivä, lauantai (perjantai-illasta lauantai-iltaan)
ἐν (τῷ) σαββάτῳ: sapattina – Luuk. 6:7
τὸ σάββατον βεβηλόω:
rikkoo sapattisääntöjä vastaan – Matt. 12:5
τὸ σάββατον τηρέω:
noudattaa sapattisääntöjä – Joh. 9:16
σαββάτου ὁδός: sapatinmatka (~1 km) – Ap. t. 1:12
OJ Sapatinmatka
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Sapatinmatka>
- 2. viikko ("sapatinkierto")
δις τοῦ σαββάτου: kahdesti viikossa – Luuk. 18:12
πρώτη σαββάτου: viikon ensimmäisenä päivänä
= sunnuntaina – Mark. 16:9
κατὰ μίαν σαββάτου: "aikana/pitkin viikon ensimmäisen (päivän)" = joka sunnuntai – 1. Kor. 16:2

mon. (vrt. Hyvät pyhät! = Hyvää juhlapäivää!)

- 1. sapatti, "kaksoissapatti/sapatit" (juutalaisten juhlapäivien nimet ovat usein monikollisia):
 - ensimmäinen sapatti eli "yösapatti"
 - pe klo 18 – la klo 6
 - toinen sapatti eli "päiväsapatti"
 - la klo 6 – la klo 18
 - τοῖς σάββασις: sapattina – **Matt. 12:1**
 - sekataivutus: ntr. mon. dat. 3. dekl. t-vartalon mukaan
 - *σαββατσι(ν) < aram. שַׁבְּתָי / שַׁבְּתָי shabata (?)
- 2. sapatit, sapatinpäivät
 - Luuk. 4:31
- 3. viikko
 - μία σαββάτων: viikon ensimmäinen päivä,
 - sunnuntai – Matt. 28:1
 - ὀψὲ σαββάτων: myöhään viikolla (eli sen loppuessa,
 - so. varhain sunnuntaiaamuna ennen auringon nousua ja
 - uuden työviikon alkua) – Matt. 28:1
- 68x, **Matt12_01** +